

J. W. Brown

MINDEORD

over afdøde medlemmer.

I.

O. E. Ravn.

30. november 1881 — 18. november 1952.

Tale i Videnskabernes Selskabs møde den 23. oktober 1953.

Af **Johs. Pedersen.**

OTTO EMIL RAVN blev født d. 30. november 1881 i Aalborg, hvor han blev student 1899. Som så mange andre orientaler studerede han teologi, og førtes gennem studiet af det Gl. Testamente til det som skulle blive hans livs hovedopgave, studiet af den gamle Orient. Hos Frants Buhl indførtes han i den almindelige semitiske filologi, med hovedvægten på hebræisk, aramæisk og arabisk, samtidig med at han læste assyriske hos Vald. Schmidt. Kileskriftsprogene vandt fortrinet i hans interesse, og om dem kunne han helt samle sig under en treårig studierejse i Tyskland, Frankrig og England 1906—09. Blandt hans lærere var den energiske og idérige Peter Jensen i Marburg, en ypperlig lærer, som søgtes af mange skandinaver, Zimmern i Leipzig, den endnu levende Brockelmann, og Langdon i Oxford, der udgav en af de første grammatiker over sumerisk, det tilgrundliggende kileskriftsprog, som Ravn fik lejlighed til at studere hos ham. Ved hjemkomsten fra rejsen antoges hans disputats *Om Nominernes Bøjning i Babylonisk—Assyriske indtil ca. 1100*, hvori han påviser, at det klassiske semitiske kasussystem i gamle babylonske dokumenter fra Hammurabitiden og senere dels forekommer i sin regelrette form, dels i afsvækket tilstand, og at det samme er tilfældet i de assyriske dokumenter fra ældre tid. Han slutter deraf at det regelrette kasussystem allerede på Hammurabis tid, som man dengang satte til det 19. årh., var gået af brug i talesproget og kun af de lærde holdtes i hævd i skriftsproget, en bevægelse der langt senere inden for den semitiske verden har en analogi i arabisk.

Efter disputatsen virkede Ravn som gymnasielærer 1910—23, fra 1919 som lektor, med engelsk som fag. Han fik derigennem en forbindelse med nysproglig filologi, og hans virksomhed i skolen, ikke blot som faglærer, var meget skattet. I en årrække holdt han samtidig øvelser ved universitetet over assyriske-babylonsk. Der blev i disse år ikke megen tid til videnskabelig produktion, men i et lille arbejde fra 1919 *De gamle babyloneres syn på liv og død* gjorde han rede for tankegangen i det babylonske Gilgameshepos, og samme år udgav han et udvalg af religiøse tekster i dansk oversættelse (Religionshistoriske Tekster, udg. af S. Fenger).

Da han 1923 blev docent ved Københavns Universitet i assyriologi, lagde han en fast plan for dette studium, som i tidens løb tiltrak adskillige studerende. Selv fulgte han fagets udvikling i dets forskellige afskygninger. Under en studierejse til Irak i 1927—28 deltog han i en britisk-amerikansk udgravning i det gamle Ur og besøgte de arkæologisk betydningsfulde steder i landet, hvorved han lærte feltarkæologien at kende, og derom skrev han et lille skrift *Udgravning i Mesopotamien* (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning bd. 40, 1930). Samarbejdet med amerikanerne førte til at han 1929—33 overtog bearbejdelsen af babylonsk-assyriske omen-tekster til den assyriske Thesaurus, som der nu i mange år har været arbejdet på i Chicago.

Rent sproglige arbejder fra hans hånd er en artikel om substitueringen af *ss* for *šš*, et fænomen som han giver eksempler på i dokumenter fra alle perioder af babylonsk og assyriske litteratur og som han giver en ny forklaring på (Acta Orientalia bd. 17, 1939) samt hans bog om *The so-called relative clauses in Accadian* (1941), hvori han påviser de forskellige nuancer i relativsætningerne, idet disse ikke dannedes ved et relativt pronomen, men ved en uforanderlig partikel, som iøvrigt i hebræisk og aramæisk.

Hans arbejde med historiske tekster ses af hans oversættelse af *Babylonske og assyriske Kongers historiske Indskrifter*, der udkom i Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse 1934, et værk der er karakteristisk for sin forfatter ved det sikre skøn hvormed det alsidige udvalg er foretaget, ved den omhyggelige oversættelse og ved de instruktive forklarende indledninger og noter. Et bidrag til historie og arkæologi findes i hans *Herodots*

Beskrivelse af Babylon (universitetsprogram september 1939, engelsk udg. 1942), hvori han sammenligner Herodots beretning med det som arkæologien og de babylonske dokumenter lærer os om den gamle verdenshovedstad. Resultatet af undersøgelsen er, at Herodot giver en i det hele rigtig beskrivelse af, hvad han har set, selv om visse fejl forekommer.

Religiøse forestillinger og skikke, der spiller en så afgørende rolle i de gamles kultur, har Ravn gentagne gange gjort til genstand for behandling. Hans skrift om Gilgamesh og oversættelsen af et tekstudvalg fra 1910 er allerede omtalt. I 1932 publicerede han en afhandling i *Acta Orientalia* (bd. VII) om Marduks op-højelse til øverste gud i Hammurabis tid, hvori han viser at denne konsekvens af at Hammurabis dynasti gjorde Babylon til rigshovedstad først blev helt gennemført efterhånden af hans efterfølgere i dynastiet. I 1948 gav han en skildring af sumerisk og babylonsk-assyriske religion i »Illustreret Religionshistorie«. Han gav heri ud fra selvstændige synspunkter en klar karakteristik af den religiøse kultus og tankeverden, med betoning af dens sumeriske grundlag. Endelig udkom i 1953 i dansk oversættelse *Babylonske religiøse Tekster* (Verdensreligionernes Hovedværker, red. af P. Tuxen og Aa. Marcus), der ligesom de historiske tekster er forsynet med vejledende indledninger og noter. Dette blev Ravns sidste værk. Bogen var færdig, men endnu ikke rentrykt, da han stille sov hen den 18. november 1952.

Ved siden af videnskaben dyrkede Ravn med stor interesse musikken, både praktisk og teoretisk. Ved sin omfattende viden, sin sikre nøjagtighed og sin redelighed fortsatte han på en smuk måde traditionen i dansk orientalistik. Han blev 1947 medlem af vort selskab, som vil bevare og ære hans minde.
